

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПОРЯДКУ

реагування на випадки
булінгу (цькування) та
Порядку застосування
заходів виховного впливу

*наказ МОН України
від 18.06.2026 № 961)*

1. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ОХОПЛЕННЯ ТА ПРЕДМЕТ РЕГУЛЮВАННЯ

БУЛО

- Порядок фокусувався на випадках булінгу (цькування).
- Інші види насильства реалізовувалися за розмитими або окремими процедурами.
- Не було чіткої системної прив'язки до міжвідомчих нормативно-правових актів у сфері захисту дітей.

СТАЛО (Наказ № 961)

- Інтегровано реагування на БУДЬ-ЯКІ випадки та ознаки насильства (психологічне, фізичне, економічне, сексуальне).
- Булінг визначено як систематичну форму насильства стосовно дитини чи іншого учасника колективу.
- Пряма синхронізація з Постановами КМУ № 658, № 1513 та № 585 щодо захисту дітей у СЖО. («Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми», «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми», «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»).

2. ТЕРМІНОЛОГІЯ, ПОНЯТТЯ СИСТЕМАТИЧНОСТІ ТА СУБ'ЄКТИ

БУЛО

- Застосовувався загальний термін “учасники освітнього процесу”.
- Поняття «систематичність» не мало чітко визначеного часового та кількісного виміру в Порядку.
- Захист працівників від насильства з боку учасників освітнього процесу був висвітлений недостатньо чітко.

СТАЛО (Наказ № 961)

- Уведено поняття “Учасники колективу” (здобувачі освіти, працівники закладу, інші особи, залучені до освітнього процесу).
- Систематичність чітко визначена: 2 і більше разів протягом 12 місяців з дня реєстрації чи вчинення першого випадку.
- Зафіксовано чіткий правовий статус: Кривдник, Постраждала особа, Свідок.

3. ПОДАННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО НАСИЛЬСТВО

БУЛО

- Повідомлення подавалися переважно у формі письмової заяви на ім'я керівника закладу.
- Відсутність обов'язкового функціонування анонімних каналів інформування.
- Реєстрація здійснювалася у загальному порядку вхідної кореспонденції.

СТАЛО (Наказ № 961)

- Керівник зобов'язаний забезпечити РІЗНІ способи інформування (телефон, email, скринька, усно, письмово).
- Гарантовано можливість АНОНІМНОГО подання повідомлень.
- Визначається окрема відповідальна особа за реєстрацію та облік повідомлень.
- Якщо підозрюється керівник — повідомлення подається безпосередньо засновнику закладу.

4. РЕГЛАМЕНТ РЕАГУВАННЯ ТА ТЕРМІНОВІ СТРОКИ

БУЛО

- Розгляд заяви керівником — протягом 1 доби.
- Повідомлення Національної поліції та Служби у справах дітей здійснювалося протягом доби без фіксації у годинах.
- Скликання комісії відбувалося у загальні строки за рішенням керівника.

СТАЛО (Наказ № 961)

- РЕГЛАМЕНТ 3-х ГОДИН:
При виявленні ознак насильства керівник зобов'язаний протягом 3-х годин письмово повідомити Національну поліцію, Службу у справах дітей та територіальний орган Національної соціальної сервісної соцслужби України.
- Невідкладне вжиття заходів для припинення насильства та виклик швидкої (за потреби).
- Комісія скликається НЕ ПІЗНІШЕ ніж протягом 3-х робочих днів з дня отримання повідомлення.

5. ПОВНОВАЖЕННЯ КОМІСІЇ ТА ЮРИДИЧНИЙ ФАКТ БУЛІНГУ

БУЛО

- Комісія закладу освіти самостійно приймала рішення про наявність або відсутність факту булінгу (цькування).
- Засідання комісії часто перетворювалися на спробу правової кваліфікації правопорушення.

СТАЛО (Наказ № 961)

- **ЧІТКЕ РОЗМЕЖУВАННЯ:**
Факт вчинення булінгу (цькування) встановлюється **ВИКЛЮЧНО** рішенням суду, яке набрало законної сили.
- Мета Комісії — оцінка потреб, з'ясування обставин, розробка заходів підтримки, виховного впливу та психологічної допомоги.

6. ПРОЦЕДУРА ВИСЛУХОВУВАННЯ ТА ДОТРИМАННЯ ПРАВ

БУЛО

- Опитування дитини під час комісії здійснювалося загальним чином, що могло викликати додатковий стрес.
- Відсутність чітко регламентованих вимог щодо обов'язкової присутності фахівців психологічної служби.

СТАЛО (Наказ № 961)

- Принцип найкращих інтересів дитини та її права бути вислуханою відповідно до віку та зрілості.
- Вислуховування проводиться обов'язково у присутності батьків або їхніх представників (або за їх письмовою згодою без них).
- **ОБОВ'ЯЗКОВА** участь практичного психолога.

7. ЗАХОДИ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ ТА ПРОЦЕДУРИ ПРИМИРЕННЯ

БУЛО

- Застосовувалися загальні виховні та профілактичні бесіди.
- Відсутність чітких застережень щодо умов та меж проведення примирення сторін.

СТАЛО (Наказ № 961)

- Примирення сторін дозволяється **ВИКЛЮЧНО** за добровільною згодою постраждалої дитини/батьків та за відсутності ризиків повторного насильства.
- Обов'язковий висновок практичного психолога перед процедурою примирення.
- Забезпечення сприяння проходженню кривдником корекційних програм (зокрема за рішенням суду або за рекомендацією комісії).

8. ГОЛОВНІ ВИСНОВКИ ТА АЛГОРИТМ ДІЙ ДЛЯ КЕРІВНИКА

1. НОРМАТИВНА БАЗА

- Створити наказ Про організацію роботи щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поведженню з дітьми у 2026/2027 навчальному році.
- Затвердити оновлене Положення.
- Затвердити склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поведження з дітьми
- Синхронізувати роботу з Постановами КМУ № 658, № 1513 та № 585.
- Оновити інформаційні стенди та інформацію на сайтах ЗДО.
- Замінити старі правила протидії булінгу на нові алгоритми реагування на будь-яке насильство.

2. КАНАЛИ ТА ЧАС

- Організувати анонімні канали (скринька, email, телефон).
- Призначити відповідальну особу за реєстрацію заявок.
- Дотримуватися суворого **ДЕДЛАЙНУ 3-х ГОДИН** для сповіщення поліції та ССД.
- Налагодити взаємодію «Установа ↔ Зовнішні служби»

3. ПРАВА ТА ПІДТРИМКА

- Забезпечити участь психолога у вислуховуванні дитини.
- Пам'ятати: факт булінгу встановлює **ЛИШЕ СУД**.
- Спрямовувати зусилля на реабілітацію та корекцію поведінки.

9. Кроки. Одна комісія, чіткі терміни

**Надходження-
Реєстрація**

День 0

Виняток для
вихідних:
Обов'язково у
перший робочий
день

**Розгляд
керівником**

До 24 годин

**Екстренні
дії**

**До 3-х год
після
виявлення**

**Скликання
комісії**

**До 3-х робочих
днів**

**Одна комісія
для всіх
випадків**

Закон скасовує
необхідність різних
структур для різних
інцидентів.

Одна комісія, яка
одночасно реагує і на
одноразове насильство, і
на можливий булінг
(систематичне
насильство)

Порядок
формування, склад,
принципи роботи,
завдання комісії
визначаються Постановою
КМУ № 1513

**Діємо
злагоджено!**

**Діємо
вчасно!**

